

21. 4. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

“Konec” dvouleté záruky za spotřební zboží dle NOZ - rok (a něco) poté

Nový občanský zákoník nahradil zákonnou dvouletou záruku při prodeji spotřebního zboží v obchodě novu právní úpravou zákonné odpovědnosti za vady prodaného spotřebního zboží. Namísto dřívějšího ust. § 619 odst. 1 a § 620 odst. 1 občanského zákoníku, dle nichž prodávající odpovídal za vady, které se projeví jako rozpor s kupní smlouvou po převzetí věci v záruční době, která trvala v případě spotřebního zboží 24 měsíců od jeho převzetí, platí nyní ust. § 2165 odst. 1 nového občanského zákoníku, dle něž je kupující oprávněn uplatnit právo z vady, která se vyskytne u spotřebního zboží v době dvaceti čtyř měsíců od převzetí.

BAKER & MCKENZIE

Ještě před nabytím účinnosti nového občanského zákoníku byla hojně diskutována otázka, zda tato nová právní úprava zákonné odpovědnosti za vady spotřebního zboží mění dosavadní zažitou praxi, kdy k založení odpovědnosti prodávajícího postačuje, že se vada vyskytne v uvedené dvouleté záruční době a je v této době také reklamována, aniž by kupující musel prokazovat, že vada existovala již při převzetí zboží.

Na tuto otázku se objevovaly různé názory. První z nich, akcentující spíše logický a systematický výklad nové právní úpravy měl za to, že v důsledku nahrazení zákonné záruky zákonnou odpovědností za vady je nově na kupujícím, aby prokázal, že vada existovala již při převzetí věci (s vyvratitelnou domněnkou, že tomu tak je během prvních šesti měsíců od převzetí věci dle ust. §2161 odst. 2 NOZ), přičemž argumentoval, že takové řešení lépe odpovídá jak úpravě odpovědnosti za vady jako celku, tak směrnici 1999/44/ES, ze dne 25. května 1999, o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží, i praxi v ostatních členských státech EU (z nichž má právní úpravu podobnou té dřívější české pouze Slovensko). Druhý výklad, podpořený i vyjádřením Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva spravedlnosti, kladl důraz spíše na jazykový výklad ustanovení § 2165 odst. 1 NOZ, genezi tohoto ustanovení, z níž vyplývá, že záměrem zákonodárce patrně nebyla taková zásadní změna postavení spotřebitele, aby nově musel prokazovat, že vada existovala již při převzetí věci, i hledisko ochrany spotřebitele, které rovněž upřednostňuje spíše kontinuitu s dřívější právní úpravou. Tento výklad v debatě nakonec zřejmě převážil a jako rozumnější jej upřednostňuje i autor tohoto článku.

S konečnou platností však může tuto otázku vyřešit pouze přesvědčivé rozhodnutí některého z vyšších soudů, popřípadě upřesnění zákonné úpravy. Zajímavou otázkou nicméně již nyní je, jak na tuto změnu právní úpravy zareagovala praxe.

Z pročtení obchodních podmínek a reklamačních řádů několika největších českých internetových obchodníků se spotřebním zbožím je zřejmé, že zpravidla tito obchodníci mají své obchodní

podmínky a reklamační řády terminologicky i věcně sladěny s novou právní úpravou, a to často doslova. Tedy ustanovení § 2165 odst. 1 NOZ se promítá do těchto podmínek či reklamačních řádů ve znění přesně odpovídajícím textu zákona, což je sice zcela pochopitelné (takový postup lze ostatně s ohledem na poměrně aktivní kontrolní činnost ČOI v tomto směru jen doporučit), výklad uvedeného ustanovení v praxi to však bohužel příliš neosvětluje. Někteří však uvádějí, že odpovídají za vady vzniklé v době do 24 měsíců od převzetí zboží, či že na zakoupené zboží poskytují záruku v délce 24 měsíců, čímž jsou výše uvedené nejasnosti odstraněny. Někdy se také vyskytuje pojem „záruka“, i když je poté v textu pouze ocitováno ustanovení § 2165 odst. 1 NOZ o odpovědnosti za vady. V každém případě nebylo v těchto obchodních podmínkách ani reklamačních řádech zaznamenáno ustanovení, které by výslovně upozorňovalo spotřebitele na povinnost při reklamaci prokázat, že vada existovala již při převzetí zboží, nebo uvádělo, že prodávající neodpovídá za vady, které zboží nemělo při převzetí kupujícím.

Tedy, zdá se, že praxe se v tomto směru přidržela spíše kontinuity s dřívější právní úpravou v občanském zákoníku a ustanovení § 2165 odst. 1 NOZ je vykládáno tak, že k založení odpovědnosti prodávajícího za vadu prodaného spotřebního zboží postačí, když se vada vyskytne v době 24 měsíců ode dne převzetí zboží, aniž by byl kupující povinen prokazovat, že vada existovala již při tomto převzetí (za předpokladu, že je v uvedené době také reklamována - k tomu viz dále).

S tím souvisí i další otázka, a to, v jaké době je třeba vadu reklamovat u prodávajícího. Dle dřívější právní úpravy byla situace jasná - vadu bylo třeba reklamovat před koncem záruční doby, jinak právo zaniklo (ust. § 626 odst. 1 dřívějšího občanského zákoníku). Ohledně nové právní úpravy se však objevily i názory, že lhůta pro uplatnění reklamace není zákonem výslovně stanovena, a tudíž se uplatní obecná promlčecí doba tří let od výskytu vady s tím, že kupující bude muset prokázat, že se vada vyskytla v době 24 měsíců od převzetí věci. Tyto názory autor tohoto článku považuje za nesprávné. Není důvodu, proč v tomto případě alespoň podpůrně nepoužít ust. § 2112 odst. 1 NOZ, dle něž kupující musí vadu uplatnit bez zbytečného odkladu poté, kdy ji zjistil, nejpozději však do dvou let od odevzdání věci, jinak mu soud právo z vadného plnění nepřizná. Toto ustanovení pak ve spojení s již citovaným ustanovením § 2165 odst. 1 NOZ neumožňuje jiný výklad, než že nejzazší termín jak pro výskyt vady, tak pro její uplatnění u prodávajícího je 24 měsíců od převzetí zboží. To odpovídá jak rozumnému uspořádání právního vztahu mezi prodávajícím a kupujícím tak dosavadní praxi. Rovněž praxe v českých internetových obchodech je v tomto směru naprosto jednoznačná - všechny sledované obchodní podmínky a reklamační řády stanovují, že kupující je povinen vadu reklamovat ve lhůtě 24 měsíců od převzetí zboží. Tento přístup se ostatně jeví z hlediska právní jistoty a předvídatelnosti právního jednání jako jediný možný.

Lze tedy uzavřít, že i přes vášnivé debaty v teoretickoprávních kroužcích se praxe ve výše uvedených otázkách celkem jednoznačně přiklání ke kontinuitě s dosavadní právní úpravou, což je dle názoru autora tohoto článku rozumné a správné řešení. Lze tedy jen doufat, že i soudy při svém případném posuzování výše uvedených otázek budou přihlížet k řešení této problematiky přijatému praxí a tím rovněž přispějí k tolik žádané právní jistotě a stabilitě právních i obchodních vztahů.

Michal Matějka,
advokát

[Baker & McKenzie s.r.o., advokátní kancelář](#)

Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1

Tel.: +420 236 045 001

Fax: +420 236 045 055

e-mail: Office.Prague@bakermckenzie.com

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)